

Re: odpowiedź na wniosek plus wezwanie

Dotyczy: SO-IV.1331.13.2026.ESzo

Szanowni Państwo,

dziękuję za pismo z 27 sierpnia 2026 r. i za udostępnienie informacji w zakresie pytań 2 i 3 wniosku z 13 sierpnia 2026 r., wraz ze wzorami powiadomienia o pozostawieniu ponaglenia bez rozpoznania. W terminie wyznaczonym w wezwaniu przedstawiam: wykazanie szczególnej istotności udostępnienia informacji objętych pytaniami 1, 4, 5 i 6 dla interesu publicznego wraz z zawężeniem wniosku (część I), okoliczność dotyczącą sposobu ewidencjonowania ponagleń, istotną dla kwalifikacji pytania 1 (część II), oraz uwagę do treści przekazanych wzorów (część III).

I. Szczególna istotność dla interesu publicznego i zawężenie wniosku

Wniosek dotyczy skuteczności środków prawnych przysługujących stronom przeciwko przewlekłości postępowań legalizacyjnych. Z Państwa pisma wynika, że wszystkie wpływające ponaglenia zostają pozostawione bez rozpoznania - tym istotniejsza dla opinii publicznej jest wiedza, ile spraw ta praktyka dotyczy.

Krąg odbiorców. Według danych Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji na decyzje wojewodów w sprawach o pobyt czasowy i pracę oczekiwało 463 487 spraw, przy średnim czasie postępowania 341 dni i ustawowym terminie 60 dni (odpowiedź na interpelację nr 12584). Zakład Ubezpieczeń Społecznych podaje, że składki opłacało 1,329 mln cudzoziemców. Nie jest to zatem sprawa jednostkowa.

Że problem jest systemowy, przesądziły organy państwa. Najwyższa Izba Kontroli stwierdziła nieprawidłowości w 60,1% zbadanych spraw legalizacyjnych oraz spadek odsetka ponagleń uznanych za uzasadnione do zera (P/23/069). Rzecznik Praw Obywatelskich prowadzi w tej sprawie wieloletnią korespondencję z Ministrem Spraw Wewnętrznych i Administracji (XI.541.22.2025). Naczelny Sąd Administracyjny odmawia stosowania art. 100d ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w ramach rozproszonej kontroli konstytucyjności (II OSK 2921/24, II OSK 2940/24, II OSK 1087/25). Zgodność tej konstrukcji z prawem Unii bada Trybunał Sprawiedliwości UE w sprawie C-254/25. W odniesieniu do województwa lubuskiego skala problemu wynika z danych samego Urzędu: w sprawie SO-IV.1331.10.2026.ESzo (pismo z 27 sierpnia 2026 r.) podano czas trwania postępowania o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy rosnący z 398 dni w 2023 r. do 533 dni w 2026 r. (na dzień 26 sierpnia).

Realna możliwość wykorzystania - użytek już dokonany, nie zamierzony. Nie deklaruję zamiaru, lecz wskazuję, co z uzyskanych dotąd danych już zrobiono:

- moje uwagi, oparte na odpowiedziach organów, zostały opublikowane przez Rządowe Centrum Legislacji w konsultacjach projektu UD408 (projekt nr 12412103) - weszły więc do toczącego się procesu legislacyjnego dotyczącego dokładnie tych postępowań;
- 27 sierpnia 2026 r. Sekretariat Europejskiej Karty Społecznej Rady Europy potwierdził na piśmie, że przygotowane przeze mnie opracowanie, w całości oparte na dokumentach polskich organów, zostało przyjęte do akt krajowych Polski w procedurze sprawozdawczej dotyczącej postanowień nieprzyjętych (art. 22 Karty);
- dane przekazałem parlamentarzystom.

Zawężenie wniosku. Aby usunąć wątpliwość co do nakładu pracy, niezależnie od powyższego zawężam żądanie:

1. **pytanie 6 cofam w całości** (sprawy zakończone w terminie 60 dni od wniesienia ponaglenia lub prośby o przyspieszenie) - przyjmuję, że taka statystyka nie jest prowadzona;
2. **pytanie 5 zawężam do jednej liczby:** ile skarg na bezczynność lub przewlekłe prowadzenie postępowania w sprawach objętych wnioskiem Urząd przekazał wojewódzkiemu sądowi administracyjnemu w latach 2024 i 2025 oraz w okresie od 1 stycznia do 30 czerwca 2026 r. (jak we wniosku), w podziale na lata. Cofam część dotyczącą rozstrzygnięć sądu i zasądzonych kwot - te dane uzyskuję bezpośrednio od sądów

administracyjnych;

3. **pytanie 4:** przyjmuję do wiadomości wyjaśnienie, że Wojewoda Lubuski nie prowadzi rejestru wniosków ani próśb o przyspieszenie sprawy. Proszę jedynie o zwięzłą informację, czy istnieje dokument określający kryteria uwzględniania takich próśb - a jeżeli nie istnieje, informacja o tym fakcie będzie dla mnie odpowiedzią pełną i wyczerpującą;

4. **pytanie 1 podtrzymuję w postaci wskazanej w części II** - jako odczyt z systemu, nie jako zestawienie do sporządzenia.

II. Liczba ponagleń jako odczyt z systemu SI Pobyt v.2

W piśmie wskazano: „Wojewoda Lubuski nie prowadzi rejestru ponagleń lub wniosków/próśb o przyspieszenie sprawy”. Zwracam uwagę na okoliczność, która może nie być znana komórce rozpatrującej wniosek. Pismo Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców DPM.0738.49.2022 z 15 czerwca 2022 r., skierowane do dyrektorów wydziałów właściwych do spraw cudzoziemców wszystkich urzędów wojewódzkich, zawiera polecenie następującej treści:

> „Niezależnie od powyższego ponaglenia powinny być bezpośrednio po ich wniesieniu rejestrowane przez pracowników urzędów wojewódzkich w krajowym zbiorze rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców, za pośrednictwem SI Pobyt v.2 wraz z komentarzem informującym o tym, że na podstawie art. 100c ust. 3 i 4 ustawy specjalnej ponaglenie nie zostało przekazane do Szefa UdSC.”

Jeżeli polecenie to jest w tutejszym Urzędzie wykonywane, liczba ponagleń nie wymaga analizy akt kilkudziesięciu tysięcy spraw: jest wartością odczytywaną z systemu, do którego ponaglenia wpisywano na bieżąco - a więc informacją prostą, niezależnie od tego, czy Urząd prowadzi odrębny własny rejestr. Potwierdza to praktyka innych urzędów wojewódzkich, które na ten sam wniosek podały liczby ponagleń, nie kwalifikując ich jako informacji przetworzonej: Wojewoda Wielkopolski (SC-XI.1331.14.2026 z 27.08.2026) - wraz z podziałem na rodzaj sprawy i sposób załatwienia, Wojewoda Kujawsko-Pomorski (BW.II.1331.214.2026 z 27.08.2026). Przywołuję to wyłącznie jako okoliczność faktyczną dotyczącą nakładu pracy, nie jako zarzut.

W zakresie pytania 1 proszę zatem o:

a) liczbę ponagleń zarejestrowanych przez tutejszy Urząd w SI Pobyt v.2 w sprawach objętych wnioskiem - odrębnie za lata 2022, 2023, 2024 i 2025 oraz za okres od 1 stycznia do 30 czerwca 2026 r. (jak we wniosku); jeżeli odczyt obejmujący również okres po 30 czerwca 2026 r. nie stanowi dodatkowej czynności, przyjmę także dane aktualne na dzień odpowiedzi;

b) jeżeli rejestracja, o której mowa w przywołanym poleceniu, nie jest w tutejszym Urzędzie prowadzona - kopię dokumentu, na podstawie którego od niej odstąpiono. Jeżeli taki dokument nie istnieje, uprzejmie proszę o zwięzłą informację o tym fakcie - będzie ona dla mnie w tym zakresie odpowiedzią pełną i wyczerpującą.

III. Uwaga do treści przekazanych wzorów powiadomienia

Oba przekazane wzory powiadomienia o pozostawieniu ponaglenia bez rozpoznania przywołują wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 5 lipca 2023 r., sygn. akt II OSK 2185/22, wskazując, iż „błędne jest stosowanie art. 100 d ust. 1 u.p.o.u. wyłącznie wobec” obywateli Ukrainy, o których mowa w art. 1 tej ustawy. Po lekturze wyroku (dostępnego w Centralnej Bazie Orzeczeń Sądów Administracyjnych) zwracam uwagę na następujące okoliczności:

1. Wyrok dotyczy art. 100c, a nie art. 100d ust. 1 - w całym uzasadnieniu sąd analizuje wyłącznie art. 100c, a art. 100d nie występuje w nim ani razu. Sprawa dotyczyła stanu prawnego z 2022 r. (okresu, o którym mowa w art. 100c), a więc sprzed dodania art. 100d do ustawy.

2. Wyrok zapadł w sprawie ze skargi kasacyjnej Wojewody Lubuskiego od wyroku WSA w Gorzowie Wielkopolskim z 21 lipca 2022 r., sygn. akt II SAB/Go 47/22; NSA skargę kasacyjną oddalił, wskazując w uzasadnieniu m.in.: „Wojewoda Lubuski nie ma racji stwierdzając, iż dyspozycja ww. przepisu nakazuje przyjąć, że w okresie od 15 kwietnia do 31 grudnia 2022 r. ustawodawca całkowicie wyłączył stosowanie przepisów o bezczynności, jak też przepisów stanowiących podstawę do przyznania sumy pieniężnej w

jakiegokolwiek sprawie wymienionej w art. 100c ust. 1 u.p.o.u. i orzekanie przez sąd administracyjny w tym przedmiocie".

3. Ocena ta została przez NSA odniesiona do bezczynności zaistniałej przed wejściem w życie art. 100c (wykluczenie retrospektywnego stosowania przepisu); nie wywodzę z niej wniosków co do stosowania art. 100c lub art. 100d na przyszłość. Wskazuję jedynie, że wzory przypisują wyrokowi przepis, którego wyrok nie dotyczy, oraz nie odnotowują jego rozstrzygnięcia.

Uprzejmie proszę o weryfikację treści obu wzorów w powyższym zakresie.

Z poważaniem

[imię i nazwisko usunięte]

[adres usunięty], [adres usunięty]

[e-mail usunięty]

adres do doręczeń elektronicznych: [ADE usunięty]